характеристики. Так, для успішної професійної діяльності йому необхідні високий рівень розвиненості зорового сприйняття кольору, здатність до концентрації уваги (необхідно протягом тривалого часу зосереджуватись на одному об'єкті, предметі, не відволікаючись на інші); сформованість творчого мислення; розвиненість і багатство уяви; здатність виявляти незначні зміни в довкіллі; наявність образної зорової пам'яті; датність до аналізу й синтезу; готовність до оперативного прийняття рішень.

Біотехнологу потрібні й певні особистісні якості, такі, як допитливість, терплячість, спостережливість і споглядальність; скрупульозність у роботі, акуратність; інтерес до живих організмів, схильність до лабораторної діяльності.

Перешкодами на шляху професійного становлення й фахової самореалізації біотехнолога можуть бути: відсутність інтересу до природних об’єктів, низький рівень розвитку концентрації і стійкості уваги; надмірна фізична динамічність, низький рівень розвитку ручної моторики; високий рівень комунікативності.

За умови сформованості значущих для фаху біотехнолога знань, умінь, досвіду та професійно важливих якостей, він зможе знайти їм застосування у таких сферах та установах: в лабораторіях при науково-дослідних інститутах, у природоохоронних та екологічних організаціях, в ботанічних і зоологічних садах, заповідниках, біостаціонарах; в установах галузі сільського господарства; у сфері вищої освіти.

Ірина Баранцова,
к. пед. н., м. Мелітополь

Формування інтеркультурної компетентності майбутнього вчителя в процесі його професійної підготовки

Загострення низки глобальних проблем життєдіяльності людини в сучасному світі спричинили за собою ломку усталених у свідомості людей стереотипів мислення, поведінки, розпаду звичного морального укладу життя і всієї системи ціннісних орієнтацій. Вихід з ситуації, що склалася неможливий без здійснення реформи культури. Необхідно «відібрати в культурний багаж все цінне в минулому культурі, осмислити і створити стрункy систему культури сьогодення, розробити еврістичну концепцію основних напрямків розвитку культур майбутнього» [4, с. 20]. Не викликає сумнівів той факт, що сучасному суспільству потрібні вчителі, які мають достатню інтеркультурну компетентність.

Компетентність визначається як «здатність людини застосовувати універсальні методи діяльності, засновані на наукових ідеях і принципах для використання системи

знань, отриманих з оригінальних джерел наукової інформації, навколишнього соціуму, а також в результаті власної дослідницької діяльності в цілях теоретичного обгрунтування багатокрітеріального вибору рішення» [1, с. 73].

Ми дотримуємося думки, що інтеркультурна компетентність майбутніх педагогів включає в себе пізнавальний, розвиваючий, виховний і освітній аспекти.

1. Пізнавальний аспект. Він полягає в тому, що навчання розглядається як засіб збагачення духовного світу особистості. Таке навчання може відбуватися на трьох рівнях: на рівні сприйняття (для цього досить мати уявлення про факти культури); на рівні соціальному (необхідно володіти поняттями і вміти здійснювати будь-яку дію); на рівні особистісного сенсу (необхідні судження, пов'язані з особистісним емоційно-ціннісним відношенням до факту чужої культури).

2. Розвиваючий аспект. Психологічний зміст полягає в тому, щоб развити індивідуальність особистості, мотівувати її до перетворювальної діяльності. Розвиваючий аспект включає в себе дві мети: 1) внутрішню (формування самостійності, культурної особистості, розвиток її духовних, моральних якостей); 2) зовнішню (розвиток усіх сутнісних сил індивіда, включення його в соціальну, культурну, трудову діяльність).

3. Виховний аспект. Інтеркультурне виховання розглядається як процес саморозвитку особистості в системі взаемодії і відносин, основу якого становить сім'я, колектив, соціальні спільності.

4. Освітній аспект. У процесі навчання у ВНЗ майбутні педагоги опановують знаннями, вміннями і навичками в області культури. Під її змістом розуміється процес формування інтеркультурного кругозору і уміння застосовувати теоретичні знання в соціумі.

До числа обов'язкових інтеркультурних якостей майбутнього педагога відносять: гуманність, високу духовну культуру, моральність, соціальний інтелект, вміння розвивати відносини з людьми різних національностей, вміння проживати в багатонаціональному колективі та ін.

Формування інтеркультурної компетентності майбутніх педагогів здійснюється, в першу чергу, в процесі вивчення педагогічних дисциплін.

Так, при вивченні розділу «Теорія і методика виховання» студенти знайомляться з такими поняттями, як сутність виховання, рушійні сили виховного процесу, національна своєрідність виховання та ін.

Другою важливою областю інтеркультурної підготовки майбутніх вчителів є соціально-виховна діяльність ВНЗ.

Соціально-виховна система передбачає культурно-педагогічну роботу зі студентами, в основі якої лежать особливості профілю, можливості і традиції навчального закладу. Вона сприяє розвитку культурної та активної особистості фахівця, яка відбувається тільки в умовах педагогізації навколишнього середовища і за умови тісної взаємодії з іншими соціальними інститутами.

План соціально-виховної роботи університету передбачає реалізацію різного роду заходів, спрямованих на формування інтеркультурної компетентності майбутніх фахівців.

В системі професійної підготовки вчителів важливе місце займає педагогічна практика. Саме вона забезпечує поєднання теоретичної підготовки студентів з їх майбутньою практичною діяльністю. Навчальна практика доповнює і поглиблює теоретичні знання, прищеплює інтерес до професії, розвиває творчі здібності особистості. В даний час практика займає значне місце в навчальному плані університету, є важливим компонентом системи формування інтеркультурної компетентності особистості.

Формування інтеркультурної компетентності майбутніх педагогів - складний багаторівневий процес, спрямований на розвиток особистісних якостей, що включає знання, вміння, які дозволяють вільно використовувати накопичений досвід в багатонаціональному середовищі.

Досвід нашої роботи переконує в ефективності описаних вище форм і методів, що застосовуються в процесі вдосконалення професійної підготовки майбутніх учителів, а також в необхідності постійного творчого пошуку шляхів формування високого рівня інтеркультурної компетентності особистості.

Список використаних джерел:

1. Адольф В.А. Формирование профессиональной компетентности будущих учителей // Педагогика. –1998. – № 1. – С. 72-73.

2. Левина И.И. Современные тенденции профессиональной педагогической подготовки учителя // Преподаватель. – 2002. – № 1. – С. 10-11.

3. Мудрик А.В. Психология и воспитание. – М., 2006. – 472 с.

Наталія Білоус
м. Київ

Питання щодо професійної діяльності майбутніх перекладачів авіаційної галузі

У сучасних умовах конкурентоздатність спеціаліста авіаційної сфери на ринку праці залежить від його готовності оволодівати новими технологіями, легко адаптуватися до змінних умов праці, професійно орієнтуватися в інформаційних потоках і

користуватися іноземною мовою у фаховому спілкуванні. З огляду на зазначене професійна діяльність фахівця з перекладу є надзвичайно важливою, що зумовлює потребу його підготовки на засадах компетентнісного підходу з активним використанням такого засобу професійного навчання як іноземна мова, яка в сучасних умовах є не лише засобом полікультурної взаємодії, а й виконує функцію обов'язкового інструмента професійної діяльності.

Ключовим поняттям з досліджуваної нами проблеми є «комунікативна компетентність» - здатність встановлювати і підтримувати необхідні контакти з іншими людьми, певна сукупність знань, умінь і навичок, що забезпечують ефективне спілкування. Вона передбачає уміння змінювати глибину і коло спілкування, розуміти і бути зрозумілим для партнера по спілкуванню. Комунікативна компетентність формується в умовах безпосередньої взаємодії, тому є результатом досвіду спілкування між людьми.

Основним засобом формування професійно-комунікативної компетентності перекладачів авіаційної галузі є професійно-мовленнєва підготовка. Вона, на нашу думку, має бути орієнтована насамперед на ґрунтовне оволодіння студентами основними видами мовленнєвої діяльності, на опанування літературної мови і підмови авіаційної галузі, на вироблення комунікативних умінь і навичок. З огляду на зазначене потенційна структура цього феномена може бути представлена такими компонентами: професійним та комунікативним. Професійний, у свою чергу, може розглядатися в таких аспектах: перекладацький та власне авіаційний. Комунікативний аспект можна репрезентувати за допомогою мовної, мовленнєвої та соціокультурної складових

Фахова компетентність перекладачів формується у процесі оволодіння змістом навчальних курсів усіх циклів, а також під час навчальних та виробничих практик. Науковці-практики виокремлюють такі основні етапи процесу формування фахової компетентності майбутніх фахівців, мотивації та сформованості морально-вольових якостей об’єктів навчання.

Професійно – комунікативну компетентність майбутніх перекладачів авіаційної галузі на нашу думку, можна трактувати як інтегральну особистісну якість, що характеризує їх здатність до розв’язання професійних проблем і типових професійних завдань, які виникають у реальних ситуаціях, з використанням знань, умінь, навичок, освітнього й життєвого досвіду.

Використання компетентнісного підходу у формуванні перекладача авіаційної галузі нової генерації зумовлена й тим, що у професійній підготовці фахівців даного напряму виявлено певні суперечності: між вимогами суспільства до рівня професійно-

комунікативної компетентності майбутніх перекладачів авіаційної галузі та ступенем її сформованості; між потребою сучасного ринку праці у фахівцях, що володіють професійними та особистісними якостями, необхідними для успішної професійної перекладацької діяльності у сфері цивільної авіації; між реальним станом формування перекладача для діяльності в авіаційній сфері у вищому авіаційно-технічному навчальному закладі та вимогами даної галузі до рівня сформованості досвіду із спеціального перекладу; між доцільністю розробки методики формування професійно-комунікативної компетентності майбутніх перекладачів авіаційної галузі.

Л. Богославець
к. пед. н., доцент, м. Київ
Л. Житеньова,
к. пед .н., доцент, м. Київ

Педагогічне проектування як ефективний засіб реалізації компетентісного підходу у вищій школі

Основна домінанта сьогодення - значне посилення ролі розвиненої особистості в усіх сферах суспільного життя, оскільки свідома діяльність індивіда, який, прагнучи створити нову реальність, керується критеріями знання, професіоналізму, усвідомленням власної відповідальності як за себе, так і за суспільство в цілому. Вирішальною ланкою в цьому є підготовка майбутніх фахівців.

Дуже важливо при педагогічному проектуванні змісту будь-якої навчальної дисципліни перейнятися тим, що кожна з дисциплін, що вивчається студентом, робила фундаментальний внесок до загальної професійної освіти, щоб дотримувався принцип: учити потрібно не дисципліні, а спеціальності.

За роки навчання у ВНЗ студент вивчає десятки навчальних дисциплін. Але річ у тому, що у переважній більшості вони ні логічно, ні проблемно не зв'язані між собою. Навіть коли суміжні навчальні дисципліни зовні здаються скоординованими і узгодженими, часто ці зв'язки не мають внутрішнього, фундаментального характеру, а є суто зовнішніми. Як наслідок - невиправдано вузька спеціалізація студентів. Сьогодні стає все більш очевидним, що нам потрібні фахівці широкого профілю і така потреба зумовлена, з одного боку, закономірностями розвитку самої науки, а з іншого тенденціями суспільного розвитку.

Концепція навчання інженерів-педагогів допускає глибоку інтеграцію інженерної, виробничої і психолого-педагогічної підготовки. Майбутній інженер-педагог повинен бути готовий до виконання професійно-педагогічних видів діяльності: професійне